Venelaste elamud rannakülades on küll ruumiliselt vähemad, kuid täie viiluga, laudkatusega, mis ilustatud väljalõikudega ja värvitud, tihti väga kirevadki. Nad on ka valgemad ja puhtamad.

Taludes on mööbel tavaline, koduvalmistatud. Pehmet mööblit leiame ainult Alatskivi ja Pala ümbruse jõukamais taludes ja peipsiäärseil kaupmehil. Elektrivalgustus on ainult Alatskivi kõrgemas algkoolis (mõisas), veskis ja mõnes mõisa lähedas elamus ja Tuha, Aavakivi ning Kiisli veskis.

Kõrvalhooneiks on kivist, savist või sagedamini palkidest õlg- või laastkatusega ait ja laut. Aida eesräästas ulatub seinast kaugemale üle. Selle alla asetatakse maast kõrgemale lauad, „mademed", millele mõnesuguseid tööriistu ulualla pannakse.

Hoonete rühmitustes valitseb tavaliselt üksik- ees- või -taga-õue süsteem. Ka kaksikõued, kus kambriukse esine õu karja-õuest taraga eraldatud, pole haruldased. Rohtaed, piiratud püstand- või planktaraga, on maja kambripoolses otsas või ees. Venelaste juures, kus kõrvalhooned puuduvad, on õu tavaliselt väike, hoovitaoline ja laudtaraga piiratud. Põldudevahelised tarad on ka rõhtlattidest või roigastest tehtud.

Elamute koondumises küladeks on mõõduandev taimkate, pinnareljeef ja rahvuslised omadused. Metsarikkail aladel kihelkonna lääne- ja osalt ka lõuna- ning kesk-osas on valdamas erakõued, hajakülad (Meoma, Nautrasi, Pällu jt.) ja harvemini sumbkülad (Koosa, Kirepi).

Pika ahelkülana esineb Tähema Kavastu-Koosa maantee ääres ja osalt Nõva ja Vea küla. Peipsi rannikule lähenedes kohtame sagedamini tänavkülasid, nagu Aapsipää. Ahelkülad on siin Torila, Sassukvere ja Punikvere. Ilus ridaküla on Tederküla kiriku lähedal ning tõstandusküla — Alasoo. Peipsi rannikul on enamikus tänavkülad (Varnja, Sohvija, Kasepää, Omedu, Sääritsa jt.). Sumbküladest võime nimetada Suur-Kolkjat, Nina- ja Rootsiküla, Kallaste alevit ja Kodavere kirikuküla.

Liikimisteed. Tähtsamaiks ühendusteedeks jäävad Kodavere maanteed, sest raudtee on võrdlemisi kaugel (lähemad jaamad Voldi ning Kaarepere on umb. 40 km eemal) ja Peipsi järv on kasutatav ainult suviti. Siis käivad laevad igapäev ja ühendus on soodus. Maantee sõlmedena on nimetatavad Koosa, kust ristuvad Kavastu-Alatskivi-Kodavere ja Vara-Varnja maanteed, ja Alatskivi, kuhu koonduvad kuus maanteed (Laheperalt, Ninalt, Kallastelt, Palalt, Patastelt ja Koosalt) ja peale selle hulk vähemaid teid. Üldiselt on teestik tihedam kihelkonna põhja- ja keskosas, välja arvatud põhjapoolsem ots. Lõuna pool on ainult üks suurem tee — Koosa maantee.

Majanduslised olud. Majandusliselt on Kodavere kihelkond keskmine ja edasipüüdev. Vaesemad ja mahajäävad on peipsi-äärsed kalurid — venelased. Umbes 50% maast on põllumaa, mille headust varemini hinnati keskmisest paremaks (6. klassis). Parem põllumaa on Pala ja Alatskivi ümbruses (Naelaveres). Talude suurus kõigub